توضیح سی تی اسکن (CT scan) :

دستگاه سی تی اسکن شامل یک تیوب مولد اشعه ی ایکس می باشد که دور بیمار می چرخد و در مدت کوتاهی تصاویری از مقاطع مختلف از ناحیه مورد نظر تهیه می کند . سی تی اسکن جهت مشاهده بهتر اندام ها ی داخلی ، استخوان ها و بافت نرم مورد استفاده قرار می گیرد و در موارد اورژانسی مثل آسیب دیدگی ها ، ضایعات داخلی و خونریزی ها گزینه تشخیصی خوبی می باشد .

سی تی اسکن بسته به وضعیت بیمار و تشخیص پزشک ، ممکن است بدون تزریق و یا با تزریق انجام شود . در روش بدون تزریق ، سی تی اسکن معمولاً بدون آمادگی انجام می شود ، فقط بایستی هیچ شیء فلزی در ناحیه ی عضو مورد نظر نباشد . در روش با تزریق قبل از انجام سی تی ، یک سری آمادگی لازم برای فرد باید انجام شود و قبل از تزریق و یا در حین تزریق ماده ی حاجبِ مخصوص تزریق از طریق خوراکی و یا تزریقی به فرد داده می شود .

سی تی اسکن مغز ، گردن ، ستون فقرات و اندام ها بدون تزریق :

برای انجام این موارد نیازی به آمادگی خاصی نیست و حتی نیازی به ناشتا بودن نیز نیست .

سی تی اسکن شکم و لگن بدون تزریق :

این سی تی جهت بررسی احشاء شکم و لگن و بیماری های احتمالی در آن منطقه انجام می گیرد .

- شب قبل از سی تی اسکن شام سبک بخورید
- بعد از شام و با نظر پزشک ، از یک ملین جهت تخلیه سریع تر روده ها استفاده کنید
- صبح روز انجام سی تی ناشتا باشید
- حتماً یک نفر همراه داشته باشید
- اگر قرار است سی تی با تزریق انجام شود ، به منظور آمادگی بهتر، از خوردن غذا حداقل ۴ تا ۶ ساعت قبل از تصویر برداری خودداری کنید
- در موارد اورژانسی نیازی به آمادگی از قبیل خوردن مسهل نمی باشد
- بیمار باید در یک هفته تا ده روز اخیر سابقه رادیوگرافی هایی مانند ترانزیت و باریم انما نداشته باشد

نکات مهم در رابطه با سی تی اسکن با تزریق:

- اگر سابقه آلرژی و یا حساسیت به ماده حاجب و غذای خاصی و یا بیماری های کلیوی و تیروئیدی ، بیماری مسری ، هپاتیت ، ایدز، سل ،آسم ، مولتیپل میلوما و... دارید ، حتماً به پزشک خود اطلاع دهید
- هر نوع بیماری که اخیراً به آن مبتلا شده اید را به پزشک و یا کارشناس سی تی اسکن اطلاع دهید
- اگر قرار است سی تی اسکن با ماده حاجب خوراکی هم انجام شود ، یک یا دو ساعت قبل از نوبت ، باید خوردن ماده حاجب خوراکی را شروع کنید . معمولاً ماده حاجب خوراکی را در یک بطری ۱/۵ لیتری آب معدنی حل می کنند و شما هر ۱۵ دقیقه یک بار یک لیوان از آن را میل می کنید ، به صورتی که لیوان آخر دقیقاً قبل از انجام تصویر برداری نوشیده شود
- عکس العمل بدن به ماده حاجب ید دار بسیار نادر است ، لذا آرامش خود را حفظ کنید
- داروی تزریقی از طریق آنژیوکت نصب شده در رگ های دست تزریق می شود

ادامه نکات مهم در رابطه با سی تی اسکن با تزریق:

- به همراه داشتن کلیه مدارک پزشکی قبلی در رابطه با سی تی اسکن فعلی اعم از تصاویر رادیولوژی ، سی تی اسکن قبلی ، سونوگرافی ، جواب پاتولوژی و ام آر آی و به خصوص **جواب آزمایشات مربوط به عملکرد کلیه (اوره و کراتینین)** به عنوان ضمیمه پرونده شما الزامی است
- بخش تصویربرداری به داروها و وسایل مورد نیاز از نظر اقدامات اورژانسی هنگام بروز واکنش های آلرژیک مجهز می باشد و به این موارد سریعاً رسیدگی می شود ، بنابراین هیچ گونه نگرانی نداشته باشید
- داروهای خود را طبق برنامه همیشگی تان مصرف کنید ، البته به جز قرص متفورمین (داروی قند خون) . قطع این دارو از ۴۸ ساعت قبل از انجام سی تی الزامی است و مصرف دوباره آن به شرط عملکرد طبیعی کلیه ها پس از انجام سی تی با تزریق بلامانع است
- مادران شیرده باید تا ۲۴ ساعت پس از تزریق ماده حاجب به فرزند خود شیر ندهند
- حتماً یک نفر همراه داشته باشید

ادامه نکات مهم در رابطه با سی تی اسکن با تزریق:

- خانم ها ، در صورت احتمال بارداری ، قبل از انجام سی تی حتماً باید پزشک یا کارشناس مربوطه را در جریان بگذارند
- برای دفع ماده حاجب تا دو روز پس از انجام سی تی اسکن ، حتماً روزی ۵ تا ۶ لیوان آب بنوشید
- در حین تزریق ، شما احساس گرمی و حرارت در بدن و حس فلزی در دهان خواهید نمود که یک تا دو دقیقه طول می کشد . ممکن است در حین تزریق احساس دفع ادرار داشته باشید که به زودی فروکش می کند
- اگر ماده حاجب از طریق خوراکی به شما داده شوداحساس ناخوشایندی به دلیل طعم نامطبوع آن به شما داده می شود . احساس پُری شکم و به دنبال آن تهوع نیز ممکن است به وجود آید
- بعد از انجام سی تی ممکن است دچار سرگیجه مختصر شوید و نگران نباشید
- اگر به خارش شدید یا کهیر مبتلا شدید به پزشک رادیولوژی اطلاع دهید
- از رانندگی بلافاصله بعد از انجام سی تی پرهیز نمایید

دانشگاه علوم پزشکی کردستان

بیمارستان سینا کامیاران

پمفلت آموزشی آمادگی های سی تی اسکن

واحد پرستاری آموزش و پیگیری بیمار

بازنگری سال ۱۴۰۵

منبع : اطلس مریل

تهیه:فاطمه محمدی(سوپروایزر آموزش سلامت)

آموزش بیشتر در

